

FNV Position Paper Baangerelateerde Investeringskorting BIK

Ten behoeve van de hoorzitting 'Baangerelateerde Investeringskorting (BIK)' van de Vaste commissie Financiën dd. 6 oktober 2020.

De begroting 2021 staat in het teken van het bestrijden van de coronacrisis en het bevorderen van het economisch herstel op korte en lange termijn. Het kabinet wil investeren in vertrouwen, veerkracht en verdienvermogen en het kabinet geeft in de Miljoenennota aan de brede welvaart te willen vergroten en banen te willen behouden. De FNV steunt dat streven, maar vindt dat dat beter kan. De Baangerelateerde investeringskorting (BIK), maar ook de uitwerking van het Groeifonds is te vrijblijvend en leidt tot een verspilling van schaarse middelen.

In de brief van de minister van Financiën aan uw Kamer van 29 september jongstleden¹ valt te lezen dat de BIK bedoeld is om het stimuleren en naar voren halen van investeringen van bedrijven tijdens de economische crisis. De naamgeving van de regeling geeft aan dat naast investeringen ook baancreatie een doel van de regeling is. Om dit doel te bereiken kiest het kabinet met de BIK voor een generieke investeringsregeling die, anders dan de in gebruik name van de investering op 31 juni 2023, geen voorwaarden kent.

De FNV ziet het belang van investeringen voor het economisch herstel en steunt investeringsregelingen die op efficiënte wijze investeringen doen toenemen. De BIK leidt niet tot extra investeringen, is een verspilling van schaarse middelen en kan daarom niet op steun van de FNV rekenen. Doordat de BIK geen voorwaarden stelt aan bedrijfsinvesteringen, zal het volgens de FNV ontaarden in een generieke lastenverlichting voor goed lopende bedrijven, zonder tot meer investeringen te leiden.

BIK en de covid19 crisis, geen extra investeringen

Private en publieke investeringen zijn van groot belang voor het economisch herstel van de Nederlandse economie. Verbetering van het Nederlandse verdienvermogen door investeringen in kennis en onderwijs, infrastructuur, technologische innovatie en de klimaat- en energietransitie kunnen daarom ook rekenen op volmondige steun van de FNV. Het kabinet geeft zelf aan dat volgens de wetenschappelijke theorie investeringsregelingen daaraan kunnen bijdragen. Wat de minister van financiën alleen niet zegt is dat de wetenschappelijke artikelen uitgaan van een generieke economische crisis. De covid19 crisis is geen gewone crisis in die zin dat de marktverschuivingen en vraaguitval enorm verschillen per sector en bedrijf. Er zijn veel sectoren die het enorm zwaar hebben, maar er zijn ook veel sectoren die profiteren van marktverschuivingen door covid19.

De keuze om te investeren wordt voor bedrijven gemaakt aan de hand van ontwikkelingen op de arbeidsmarkt en winstkansen. Investeringsregelingen zijn wat dat betreft van ondergeschikt belang. Het feit dat de covid19 crisis sommige sectoren en bedrijven hard raakt en andere juist extra kansen biedt, doet de invloed van de regeling verder afnemen. Bedrijven die hebben kunnen profiteren van de economische marktverschuivingen en kansen die de coronacrisis bood, zijn al investeringsplannen aan het ontwikkelen. Met of zonder BIK, die investeringen zullen door deze bedrijven worden

¹ Kenmerk 2020Z16484/2020D37161

gedaan. Bedrijven die geen afzetmarkt of winstkansen zien zullen ook met de BIK niet tot investeringen overgaan.

Een investeringsregeling zal zonder gerichte sturing en voorwaarden vooral terecht komen bij bedrijven die toch al mogelijkheden zien om middels investeringen kosten te reduceren of marktaandeel te vergroten. De BIK zal met dank door deze bedrijven aan de winst worden toegevoegd, maar niet tot extra investeringen leiden. Net als de in 1988 afgeschafte Wet op de Investeringsregeling is de BIK te generiek en leidt daardoor niet tot de gewenste extra investeringen.

Het Centraal Planbureau² komt ook tot de conclusie dat de BIK niet tot extra investeringen zal leiden. Het enige investeringseffect is het uitstellen van investeringen in Q3 en Q4 2020, iets wat de economie in 2020 nog verder negatief beïnvloed. De BIK is daarmee strijdig met de doelstellingen van het kabinet om investeringen naar voren te halen.

Banencreatie?

Het voorstel van het kabinet om de BIK te verrekenen als een afdrachtvermindering op de loonheffing, bedoeld om ook niet winstgevende bedrijven te laten gebruik maken van de BIK is op zich beter dan een verrekening met de winst. Toch blijft de FNV van mening dat bedrijven die geen afzetmarkt meer hebben door de covid19 crisis zullen blijven afzien van investeringen. Het grootste deel van de 4 miljard aan middelen zal daarom alsnog bij bedrijven terecht komen die door de covid19 crisis hun afzetmarkt hebben zien groeien. En waarvan de robuuste vermogenspositie investeringen prima kan dragen. Het doel om investeringen te stimuleren wordt hierdoor dus nog steeds niet bereikt.

Doordat de BIK geen extra investeringen genereert maar in goedlopende sectoren als investeringssubsidie naar de winst zal terugvloeien, zullen er nauwelijks extra banen gecreëerd worden door de BIK.

Gerichte investeringsregeling met voorwaarden voorkomt verspilling

In plaats van de BIK, zijn goed gerichte investeringsregelingen denkbaar (of bestaan reeds, EIA, MIA, Vamil³) die leiden tot duurzame waardencreatie en hoogwaardige werkgelegenheid. Zulke investeringen dragen bij aan het vergroten van de brede welvaart en kunnen zeker op steun van de FNV rekenen.

Voorwaarden aan goede investeringsregelingen zijn:

- Gerichte inzet op bedrijven en sectoren met bijzondere kansen voor het toekomstige verdienvermogen en/of een bijzondere noodzaak (bijvoorbeeld door de huidige crisis) tot transformatie;
- de regeling dient ondersteunend te zijn aan het vergroten van de brede welvaart en andere publieke doelen voor de lange termijn, zoals bijvoorbeeld de klimaatdoelen, en
- de regeling moet gericht zijn op duurzame en hoogwaardige waarden- en banencreatie.

² Certificering budgettaire ramingen Nota van Wijziging Belastingplan 2021

³) De energie-investeringsaftrek (EIA), De milieu-investeringsaftrek (MIA), De willekeurige afschrijving milieu-bedrijfsmiddelen (VAMIL).

Tot slot

De crisis heeft niet alleen op nationaal en Europees niveau geleid tot de oprichting van fondsen die bedoeld zijn om investeringen te stimuleren. Veel van die fondsen houden rekening met de noodzakelijke en wenselijke transitie in de economie, en nemen die mee in de voorwaarden rond de investeringsregeling of het investeringsfonds. Waar de RRF-regeling dat in detail doet door voorwaarden rond klimaattransitie, digitalisering en landaanbevelingen mee te nemen in de voorwaarden, doet het Groeifonds dat nauwelijks en gaat de BIK-regeling hier volledig aan voorbij, en creëert geen extra investeringen. De BIK-regeling is niet meer van deze tijd en moet van tafel.